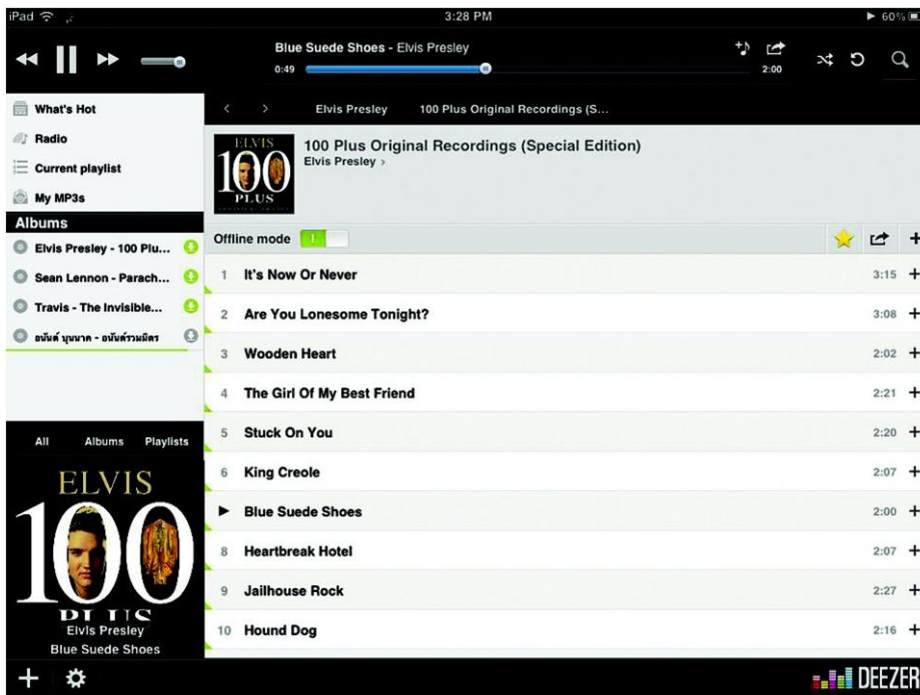

Deezer เลือดยิ่งใหม่

นักปฏิวัติอุตสาหกรรมดนตรี

วิธีการเดิมๆ เป็นการต่อสู้ที่ไม่มีทางชนะ

iTunes อัครบิดรมาฆา

ในวันที่การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นเรื่องปกติ คนในวงการเพลงเหมือนไร้ความหวัง การปรากฏตัวของ iTunes Store เมื่อเมษายน ปี 2003 ทำให้วงการดนตรีท่ามกลางการ copy และ download ไฟล์ mp3 มีทางออก

iTunes Store เปรียบเสมือนร้านขายเพลงบนโลกดิจิทัล ที่รวบรวมเพลงของศิลปินจากทั่วโลก ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลที่มาพร้อมคุณภาพเสียงเกรดเอ ที่สำคัญคือปรับรูปแบบการซื้อขายเพลงให้ง่ายและสะดวกมากกว่าเดิม พร้อมเสนอขายอัลบั้มในราคาที่ถูกลงกว่าเดิม

อาจพูดได้ว่าการมาของ iTunes ช่วยลดให้อุตสาหกรรมเพลงทั่วโลกที่ย่ำแย่ได้ลุกขึ้นอีกครั้ง

ล่าสุด เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ที่ผ่านมา แอปเปิ้ลได้เข้ามาเปิดตลาด iTunes ในประเทศไทย โดยมีบางคนอ้างว่า การมาของ iTunes ในประเทศไทย ถือเป็นอีกหนึ่งดัชนีชี้วัดความมั่งคั่งของ “ธุรกิจเพลง” ในประเทศนั้น

การมาของ iTunes ครั้งดังกล่าว ถือเป็น การรุกเปิดตลาดในเอเชีย เพราะนอกจากไทยแล้วยังมีอีก 11 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา ศรีลังกา มาเก๊า บรูไน ไต้หวัน ฮองกง

พอล มนัสสาร ผู้อำนวยการกลุ่มงานดิจิทัล บริษัท โซนี่ มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนต์ โอเปอเรตติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด ให้สัมภาษณ์หลังขยายช่องทางขายเพลงผ่าน iTunes Store ไปประมาณ 2 สัปดาห์ว่า กระแสตอบรับดี เพลง “เข้า” ของวงสกรับ ได้รับการดาวน์โหลดเป็นอันดับ 1 นอกจากนี้ ยังมีเพลง “เรื่องจริง” ของ วงชิงสุลลารี ที่ติดชาร์ตอันดับ 1 มากกว่า 2 สัปดาห์

ด้าน **สุรัชย์ เสนศรี** กรรมการผู้จัดการหน่วยงานจีเอ็มเอ็ม อินเตอร์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ให้ความเห็นว่า iTunes เป็นหนึ่งในบริการดาวน์โหลดเพลงอย่างถูก

เป็นที่รู้กันว่า iTunes คือผู้ปฏิวัติอุตสาหกรรมดนตรีในยุคดิจิทัล

แต่ผู้ปฏิวัติไม่เคยมีคนเดียวในโลก วันนี้อุตสาหกรรมดนตรีมีผู้ปฏิวัติคนใหม่ ว่ากันว่าผู้ปฏิวัตินี้คนที่จับตาจากทั่วโลก เป็นคนที่ “เฮียฮ้อ” ทุบโต๊ะแล้วกล่าวด้วยความหวังว่านี่แหละ ทางออกใหม่ของอุตสาหกรรมดนตรี เป็นคนที่ถูกรู้ด้านไอทีอย่าง **หนุ่ย-พงศ์สุข หิรัญพฤกษ์** นิยามว่า ทำใหม่ของวงการเพลง

ตอนนี้ นักปฏิวัติผู้นี้ได้เดินทางมาถึงเมืองไทยอย่างเป็นทางการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลัง DTAC จับมือตกลงเป็นพันธมิตรทางธุรกิจ

ในส่วนของการข้อตกลงแบ่งผลประโยชน์ ในการจับมือครั้งนี้ยังคงเป็นความลับบับโต๊ะเจรจา แต่ความจริงที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดๆ คือโมเดลธุรกิจดนตรีแบบใหม่ ที่นักปฏิวัตินี้สร้างสรรค์ขึ้นมา

“Deezer” คือ ชื่อของนักปฏิวัติผู้นั้น ซึ่งเป็นเว็บไซต์-แอปพลิเคชัน music steaming สัญชาติฝรั่งเศส

การเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมดนตรี

หลังโลกเดินเข้าสู่ยุคดิจิทัล คนรู้จักกับ mp3 อุตสาหกรรมเพลงก็พบกับความท้าทายครั้งใหญ่ เมื่อเสียงนักร้องในเทป-ซีดี ถูก copy ง่ายกว่าปกอกกล้วย เวลานั้นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพลงต่างหาโมเดลใหม่ๆ ที่มีจุดขายอยู่ที่ “ความอยู่รอด” หากไม่รอดก็ตาย คนวงการเพลงเวลานั้นว่ากันเช่นนี้

มาถึงวันนี้ ปัญหา mp3 ที่ครั้งหนึ่งเป็นเรื่องใหญ่ ก็คลี่คลาย เนื่องจากโมเดลธุรกิจดนตรีใหม่ๆ ปรับตัวเข้ากับไลฟ์สไตล์ของผู้คนในยุคดิจิทัล ที่เน้น “ของฟรี” และ “การแบ่งปัน” ได้เป็นอย่างดี จากเทป-ซีดีที่เป็นพระเอกสร้างยอดขายต่ออัลบั้ม ยอดนิยมนับล้านตลบ มาวันนี้ได้ 10,000 ก็แทบนำหน้าตาไหล บทบาทพระเอกถูกเปลี่ยนมือมาสู่ ยอดการปล่อยดาวน์โหลด และค่าตัวจากการออกเล่นคอนเสิร์ตของศิลปิน

คนในอุตสาหกรรมดนตรีตระหนักแล้วว่า การสู้กับเทป-ซีดีเถื่อน หรือเว็บพิต่างๆ ด้วย

กฎหมายที่ใหญ่ที่สุด และน่าเชื่อถือที่สุดของโลก
รองรับกลุ่มผู้ใช้ไอโฟน และแอปพลิเคชัน iTunes
ผ่านคอมพิวเตอร์ โดยแต่ละปีมีผู้ดาวน์โหลด
เพลงผ่าน iTunes มากกว่า 20,000 ล้าน-
ดาวน์โหลด

ทั้งนี้ แกรมมี ได้ชนเพลงฮิตทั้งในวันวาน
และวันนีกว่า 20,000 เพลง เข้าสู่ iTunes Store
Thailand พร้อมคาดหวังยอดขายทั่วโลก
ไม่น้อยกว่า 500,000 ดาวน์โหลด หรือมีรายได้
จากตลาดดาวน์โหลดเพลงดิจิทัลเพิ่มขึ้น 100%

“ไฟล์เกือบ” ปัญหาที่ยังแก้ไม่ตก

เมื่อพูดถึงแกรมมี หลายคนคงนึกถึง
ข่าวการถอด “มิวสิควิดีโอ” ออกจาก YouTube
ที่แกรมมีแถลงว่า ทำไปเพื่อปกป้องธุรกิจเพลง
เนื่องจากพบว่ามีผู้ใช้บริการละเมิดลิขสิทธิ์ นำ MV ไป
เผยแพร่หรือใช้อย่างผิดกฎหมาย

กรีซ ทอมัส ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
(สายธุรกิจเพลง) บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี จำกัด
(มหาชน) กล่าวผ่านการแถลงข่าวเปิดใจถึง
กรณีดังกล่าว เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ที่ผ่านมา ว่า
การละเมิดลิขสิทธิ์นำมิวสิควิดีโอบน YouTube
ไปใช้อย่างผิดกฎหมาย อาจส่งผลต่อธุรกิจดาวน-
โหลดมูลค่านับพันล้านบาท!

“วันนี้จำนวนสมาร์ตโฟนมีเพิ่มสูงขึ้น ผม
คาดว่าผู้ใช้ iPhone และ iPod ประมาณ 2-3
ล้านเครื่อง อุปกรณ์ที่ใช้ระบบ Android อีก 6
ล้านเครื่อง ทำให้สามารถฟังเพลงผ่าน YouTube
ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
ที่ทำให้รายได้จากการดาวน์โหลดลดลง”

NME Magazine นิตยสารดนตรีของ
อังกฤษ ฉบับเดือนสิงหาคม ระบุว่า หนึ่งใน
ปัญหาการดาวน์โหลดเพลงที่ผิดกฎหมาย เกิด
จากเว็บไซต์ประเภท Search Engine อย่าง
Google เนื่องจากระบบค้นหาข้อมูลมักแสดง
ผลการค้นหาจากเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมาก
ที่สุด ส่งผลให้เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมแต่ผิด
กฎหมายอย่าง BitTorrent แสดงผลเป็นอันดับ
ต้นๆ ซึ่งถือเป็นอีกช่องทางในการอำนวยความสะดวก
สะดวกจากการละเมิดลิขสิทธิ์

เปรียบเป็นสุภาษิตไทยก็ต้องบอกว่า
เว็บไซต์ Search Engine เป็นเหมือนคน
“ชี้โพรงให้กระรอก”

ขณะที่สมาคมบริษัทแผ่นเสียงของ
ประเทศอังกฤษให้คำแนะนำ Google ว่า ควร
ปรับปรุงระบบการค้นหา โดยให้เว็บไซต์ที่ถูก
กฎหมายแสดงผลในลำดับต้นๆ เนื่องจากผล
การสำรวจธุรกิจดนตรีในประเทศอังกฤษพบว่า

บรรดาธุรกิจดนตรีอังกฤษสูญเสียรายได้จาก
การละเมิดลิขสิทธิ์ปีละ 12,500 ล้านบาท

โดย 95% ของเพลงที่ถูกดาวน์โหลดเป็น
ไฟล์ผิดกฎหมาย และ 22% ของใช้แบนด์วิท
ของอินเทอร์เน็ตทั่วโลก ถูกใช้เพื่อการดาวน์โหลด
ไฟล์ละเมิดลิขสิทธิ์

Mobile Device ครองตลาดเพลง

Marcel Fenez หัวหน้าใหญ่ผู้รับผิดชอบ
ภาคบันเทิงและสื่อโลก จาก Pricewaterhouse-
Coopers (PWC) บริษัทที่ปรึกษาชื่อดังของโลก
เคยกล่าวไว้ว่า สื่อมือถือจะครองความสำคัญ
เป็นอันดับหนึ่งในช่องทางการจำหน่ายเพลง
ทั้งหมด โดยจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยปีละ
22.8% ขณะที่ยอดขายผ่านร้านค้าปกติ จะลดลง
ต่อเนื่องปีละ 4.7%

สำหรับตลาดเพลงบนมือถือ ภูมิภาค
เอเชีย-แปซิฟิกถือว่านำหน้าภูมิภาคอื่นๆ และ
คาดว่าจะมีผู้ดาวน์โหลดเพลงจากโทรศัพท์มือถือ
เพิ่มขึ้น 17% ของจำนวนผู้ใช้ทั้งหมด

ส่วนประเทศไทย Marcel Fenez มองว่า
โอกาสที่ใหญ่ที่สุดอยู่ที่ Mobile Device เช่นกัน

“ในระยะสั้นและระยะกลาง โอกาสของ
อุตสาหกรรมเพลงจะอยู่ที่ Mobile Device ส่วน
ตลาดออนไลน์น่าจะเป็น step ต่อไป เนื่องจาก
ข้อจำกัดของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์
ยังไม่ครอบคลุม”

“ปัจจุบันผู้บริโภคเป็นคนเลือกสื่อและ
ตัดสินใจเองว่า ต้องการบริโภคสื่ออะไร ในสถานที่
และเวลาที่ตนเองต้องการ ดังนั้น สื่อจะต้องให้
ความสนใจและเข้าถึง Social Networks ต่างๆ
ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือก
บริโภคสื่อต่างๆ”

Deezer นักปฏิวัติเลือดใหม่

ทันทีที่ Deezer ผู้ให้บริการเพลงออนไลน์
สัญชาติฝรั่งเศส จับมือกับ DTAC อุตสาหกรรม
เพลงในบ้านเราก็ดูเหมือนเหมือนเดิมอีกต่อไป

Deezer เป็นคลังเพลง Music Stream-
ing ขนาดยักษ์ในรูปแบบเว็บไซต์และ Mobile
App ที่ตอนนี้เล่นได้บนอุปกรณ์ที่ใช้ระบบ iOS
และ Android หรือ BlackBerry ทุกรูปแบบ

ในโลกของ Deezer มีเพลงกว่า 18 ล้าน-
แทร็ก ว่ากันว่า อยากหาเพลงอะไร (เพลงสากล)
ก็มีหมด ส่วนเพลงไทย ณ วันนี้ ค่ายใหญ่อย่าง
RS ก็ชนเพลงเข้าคลัง Deezer เรียบร้อยแล้ว
ส่วนแกรมมียังขูดเข็ญกัน

ปกรณ์ พรรณเศรษฐ์ ผู้อำนวยการอาวุโส

ส่วนงานด้านบริการเสริม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส
คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ DTAC กล่าว
ถึงความแตกต่างของโมเดลธุรกิจ Deezer กับ
ธุรกิจดาวน์โหลดเพลงทั่วๆ ไปว่า การดาวน์โหลด
เพลงมาฟังอย่างที่คุณคุ้นเคย จ่ายทีเดียว ฟังได้
ตลอด แต่ขายครั้งเดียวจบ ขณะที่ Deezer เป็น
Listening Model คือการฟังเพลงบนอินเทอร์เน็ต-
เน็ตฟรี และยังมีคนฟังเพลงมากเท่าไร คนทำ
เพลงก็ได้เงินมากเท่านั้น ที่สำคัญคือสามารถ
ขายเพลงได้ตลอด

“วันนี้ YouTube กินตลาด mp3 หมดแล้ว
เพราะไฟล์ YouTube สามารถเปลี่ยนเป็น mp3
ได้ ผมมองว่าธุรกิจนี้จะทำให้ศิลปินไทยมีรายได้
มากขึ้น ทำให้ตลาดเพลงไทยกลับมาอีกครั้ง
ถ้าเพลงดี คนก็เปิดฟังตลอด ศิลปินก็ได้เงิน
ทุกครั้งที่คุณเปิดฟัง”

ความเจ๋งของ Deezer ที่เห็นชัดๆ คือ
“โมเดลการจ่ายเงิน” ที่ถูกออกแบบให้ “เนียน”
ไปกับพฤติกรรมผู้บริโภคยุคนี้ที่ชอบของฟรี
นั่นคือ “ฟังฟรี” ภายใต้ Package บริการ ซึ่ง
เป็นรูปแบบการขายเพลงดิจิทัลที่เรียกว่า Sub-
scription

ยิ่งไปกว่านั้น ยังให้ผู้ใช้สามารถดาวน-
โหลดเพลงเก็บไว้ใน App เพื่อใช้ฟังในเวลา
ที่ไม่ได้ต่ออินเทอร์เน็ต (ไฟล์ที่โหลดจะฝังไว้ใน
App ไม่สามารถถ่ายโอนข้อมูลได้)

สำหรับโมเดลการจ่ายเงินให้กับศิลปิน
จะนำอัตราการถูกฟังเพลงไปคำนวณเป็น
สัดส่วนรายได้ของศิลปินทั้งระบบ เช่น มีผู้สมัคร
ใช้บริการ Deezer 1 แสนคน รวมรายได้ที่สมัคร
Package ของ DTAC เป็นเงิน x บาท สมมติ
เพลง ก. มีคนฟัง 10,000 ครั้ง จากยอดฟังเพลง
ทั้งหมด 100,000 ครั้ง ศิลปินก็จะมียาได้ 10%
จากจำนวนเงินในกระเป๋าของ DTAC

“พอผมพูดให้เสียอรรถาธิบายซึ่งเสียเป็นคนที่ใช้
Social Network เยอะมาก แก่ฟังป๊อปก็เข้าใจเลย”

ปกรณ์ พรรณเศรษฐ์ กล่าว พร้อมเสริมว่า ผู้ใช้
สามารถแชร์เพลงจาก Deezer ไปที่ Facebook
ได้ พร้อมทั้งคอมเมนต์ว่าชอบ-ไม่ชอบ พอเสียอรรถาธิบาย
ได้ยินเช่นนั้นก็เห็น “โอกาส” ต่อไปค่ายเพลง
อาจทำเพลงประมาณ 80% แล้วอยากทราบว่าคน
ชอบหรือไม่ ก็ปล่อยให้ฟังที่ Deezer พอคนแชร์
ผ่าน Facebook แล้วคอมเมนต์ ค่ายเพลงก็จะ
สามารถคาดการณ์ได้ว่า เพลงนี้จะดังหรือไม่ดัง

“อะไร” ที่สามารถคาดการณ์ได้ ไม่มี
นักธุรกิจคนไหนไม่ชอบ และไม่ใช่ว่าแค่ธุรกิจ
โมเดลการแบ่งรายได้แบบ “ฟังมากได้มาก” ก็
น่าจะโดนใจศิลปินไม่น้อย

“ผมว่าโมเดลแบบนี้ ศิลปินชอบหมดละ
แล้วถ้าคนที่เล่นสมาชิก Deezer เยอะเมื่อไร
รายได้ก็เยอะตาม ...ผมเชื่อว่า Deezer จะทำให้
ยุคที่คนทำเพลงคุณภาพกลับมาอีกครั้ง” **ปกรณ์
พรรณเชษฐ์** กล่าว

มองในฐานะผู้บริโภค การได้ฟังเพลง
แบบฟรีๆ และพลังเสียงดีๆ บน Deezer นับว่า
น่าสนใจไม่น้อย ว่าแต่...ถ้าใช้มือถือค่ายอื่นจะฟัง
Deezer ได้ไหม

ปกรณ์ ตอบกลับมาสั้นๆ ว่าได้ “แต่เรา
อาจเก็บแพง” ●